

Slovo k povzbuzení na neděli 14. února 2021, na 6. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Lv 13,1-2.45-46; Ž 32; 1Kor 10,31 – 11,1; Mk 1,40-45

Milé sestry, milí bratři,

v evangeliu se před námi rozevívá svědectví o jednom z řady Kristových zázraků uzdravení malomocných, svědectví o zázraku, který se udál kdesi v Galileji na začátku Ježíšova veřejného působení.

Malomocenství bylo (a stále bohužel je) jednou z nejhrošších a nejtěživějších nemocí. V době Ježíšově byl malomocný nejen člověkem na smrt nemocným, a to způsobem velmi bolestivým a znetvořujícím, ale pro nebezpečnost své infekční nemoci i člověkem již vyloučeným ze společnosti živých, ze společenství Izraele, bez možnosti účasti na bohoslužebném životě, člověkem nečistým.

Ve Starém zákoně to byl levitský kněz, který měl za úkol posoudit, zda dotyčný skutečně je či není malomocný, a na základě toho ho prohlásit za čistého či nečistého, nevyobcovat či vyobcovat ze společenství. O tom bylo dnešní první čtení z knihy Leviticus (celá třináctá kapitola, z níž jsme četli, je vlastně návodem, přímo jakýmsi biblickým „manuálem“ pro starozákonního kněze, jak v daných případech postupovat).

V Novém zákoně Kristus, Boží Syn přichází a malomocné zázračně uzdravuje a očišťuje, jak předpověděli proroci. Tím opět projevuje svou mesianitu a svou Boží moc. Nemocného zázrakem uzdravení vrací zpět do běžného života pozemského ale i do života náboženského, a tím ho zachraňuje i pro věčnost. Uzdravení malomocného s sebou přináší i odpuštění hříchů, neboť malomocenství bylo v biblické době ze všech nemocí asi nejvíce považováno za Boží trest. Uzdravení malomocného je tak velkým projevem Boží dobroty.

My, narozdíl od Kristových současníků – ve světle evangelia – již samo malomocenství jakož ani žádnou jinou nemoc jako takovou nemusíme a ani bez bližšího nemůžeme chápat jako trest za nějaký hřích (což ovšem neznamená, že by nemoc v některých případech trestem za hřích či jeho důsledkem být nemohla, to někdy skutečně je). Nemoc je přeci především projevem poruchovosti stvoření, jeho nedokonalosti a porušenosti. Je tak nejprve důsledkem stvořenosti, ne hříchu, dokonalý je jen nestvořený Bůh, stvořeniny jsou vždycky poruchové. Trestem za hřích nemoc může být jen někdy, a to jedině v konkrétních a specifických případech, je-li takto rozpoznána. V každém případě je ale důsledkem naší porušenosti hříchem to, jak se k nemoci někdy stavíme, jak ji neumíme přijmout, jak tragicky ji někdy prožíváme.

Nemoc je téměř vždy něco nepříjemného. Čím těžší a delší je, tím větší znepríjemnění života s sebou přináší. Může život přímo ohrožovat, nemocí život zpravidla i končí. Nemoc je nemocí člověka nad tělem (a někdy i nad duší). Často přináší bolest, někdy až nesnesitelnou. Nemoc je těžká, zvláště přijde-li nečekaně, předčasně či zákeřně. A je také nebezpečná. Nejen tím, že může vést k nevratnému poškození těla i duše, v posledku samozřejmě až ke smrti. Ale ještě více tím, že nemoc také může znetvořit samu duši člověka, zavřít ji do sebe samé, bolest může učinit duši člověka sobeckou a dokonce zlou, nenávidící sebe, lidi, svět i Boha, může vést až ke zneschopnění vnímat Boha i druhé. To je pak opravdová tragédie.

Přesto se nemoc může a má stát velkým požehnáním. Jak o tom svědčí nejen evangelium, ale i mnozí nemocní. Vždyť slyšíme anebo dokonce sami zakoušíme, jak to byla nemoc, která někoho například dovedla k větší pokoře, k vědomí křehkosti života, jak nemocný jasněji a zřejměji pocítil, že lidský život je obklopen Božím tajemstvím, jak není v naší moci ani si jej vynutit ani naplánovat. Nebo slycháváme či sami máme tu zkušenost, jak teprve nemoc přivedla mnohé k opravdové vděčnosti za život, a to jak za život vlastní tak i těch druhých. Anebo k většímu milosrdenství a citlivosti k utrpení druhých. Zejména vážná nemoc či situace ohrožující sám život často může vést k novému, lepšímu uspořádání hodnot a priorit v životě, k opravdovému obrácení, k Bohu i dobru.

To vše může člověk v nemoci nějak prožít. Nejsou to ale prožitky, procesy jen rázu psychologického, přirozeného. To vše jsou i formy setkání s Bohem. Jsou to formy skutečného tajemného Kristova navštívení, jeho uzdravujícího slova a doteku, k nimž by bez naší ne-moci, našeho malo-mocenství, ať spočívá v čemkoli, možná ani nikdy nedošlo. I o tom přeci mluví zkušenost.

Nemoc totiž opravdu otevírá nitro člověka pro Boží navštívení. Ne však jen tím, že si ohrožený člověk uvědomí, jak jedině v Bohu má nakonec svou jedinou naději, ke které se často – jako k poslední, co mu zbývá – upne. Ale ještě více proto, že nemocí a utrpením člověk přirozeně a naprosto reálně dospívá k limitům sebe samého, svého bytí, svých možností, své moci. Ale za těmito limity již začíná jen Bůh, čím blíže hranici svého stvořeného bytí je, tím snadněji a zřejměji se může cosi z jeho blížící se plnosti zakusit. Prostě tam, kde končí svět, začíná Bůh, kde končí přirozené, začíná Božské v plnosti. To platí v makrokosmu i v mikrokosmu, ve světě i v našem vlastním světě jednoho našeho člověčenství.

Pán Ježíš, Boží Syn to vše našťestí dobře ví. I proto nemocné zvláště rád mnoha způsoby navštěvuje, proto k nim přichází. Naprosto vždycky s nejpodstatnější nabídkou a milostí uzdravení nemocí ne-mocné duše, někdy – podle svého nevyzpytatelného úradku – i se zázrakem uzdravení z nemoci, anebo aspoň jejího ulehčení. A není tak důležité, zda Kristus v nemoci přichází k člověku „objektivně“ častěji a více, anebo je jen lidská duše ho v situaci nemoci „subjektivně“ schopnější vnímat. V každém případě Kristus pro možnost svého tajemného přicházení skryl svou přítomnost i do zvláštní svátosti, do samostatného *mysterion* (to je řecký ekvivalent latinského *sacramentum*, českého „svátost“), do svátosti pomazání nemocných.

Zkusme na to vše aspoň nějak vzpomenout, až budeme nemocní. Mějme vždy soucit s nemocnými, s jejich trápením, strachem a bolestí. A nakolik můžeme, staňme se třeba i nějakými nástroji Kristova navštívení, pomoci, útěchou, ukázáním na Krista. Modleme se za nemocné, ještě lépe s nimi. Podle svých možností a podle toho, co situace vyžaduje...

Nemocných bratří a sester je a vždy bude mezi námi dost. Nejen nyní v době tíživé pandemie. I my sami býváme, anebo jsme nemocní a s největší pravděpodobností budeme jednou nemocní.

Kéž by žádný nemocný v našem okolí nezůstal naší vinou bez možnosti se otevřít Kristovu navštívení. Kéž bychom se ani my Kristovu tajemnému navštívení ve chvílích nemoci a umírání nikdy nezavřeli. Kéž bychom se v nebi, až opustíme tělo a tento svět, všichni jednou shledali. Kristovou milostí...